

Aan
gemeenteraad

Van
College van B&W

Datum
15-11-2024

Betreft
Opvang vluchtelingen in Ouder-Amstel

Samenvatting

De gemeenteraad heeft tijdens de commissievergadering Ruimte & Gebiedsontwikkeling 17 oktober 2024 het college gevraagd een beeld te geven van de mogelijkheden voor samenwerking met regiogemeenten voor opvanglocaties voor vluchtelingen.

Andere gemeenten werken aan het realiseren van hun eigen taakstelling voor de opvang van asielzoekers vanuit de Spreidingswet. Geen van de buurgemeenten heeft meer capaciteit. De taakstelling voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen wordt gehaald door vrijwel alle buurgemeenten. Er doen zich daarmee momenteel geen mogelijkheden voor om de taakstelling van Ouder-Amstel te verevenen met andere gemeenten.

Daarnaast vroeg de gemeenteraad of het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) akkoord kan gaan met kleinschalige opvanglocaties voor vluchtelingen van bijvoorbeeld 30 asielzoekers. Het antwoord hierop is 'ja'. Wel waarschuwt het COA voor een aantal nadelen voor dergelijke kleine opvanglocaties.

Proces besluitvorming

De raad heeft tijdens de commissievergadering 17 oktober 2024 Ruimte en Gebiedsontwikkeling een vijftal vragen besproken over de opvang van vluchtelingen. Initieel was het idee om de raad twee avonden in gesprek te laten gaan over de opvang van vluchtelingen. Wij zullen het presidium vragen of een tweede avond gewenst is.

Naast zijn eigen antwoorden bespreken heeft de raad een tweetal vragen aan het college gesteld. Deze beantwoorden we in dit raadsbericht.

Wat speelt er

Er is landelijk een tekort aan opvangplekken voor alle groepen vluchtelingen: minderjarigen, Oekraïners, statushouders en asielzoekers. De Spreidingswet verplicht tot de opvang van asielzoekers, waaronder minderjarige. Als bijlagen van dit raadsbericht vindt u het "Provinciaal verslag asielopvang Spreidingswet cyclus 2024-2026", evenals o.a. evenals het regioplan Amsterdam-Amstelland.

Het college is van mening dat de gemeente Ouder-Amstel zich aan de Spreidingswet moet houden. Deze wet schrijft voor dat de gemeente Ouder-Amstel per 1 juli 2025 91 plekken voor asielzoekers realiseert. Op dit moment vangt Ouder-Amstel 30 minderjarige asielzoekers (amv's) op. Dat betekent dat het college nog een plek moet vinden voor 61 asielzoekers.

Vraag 1 - kleinschalige opvang

Wat vindt het COA van kleinschalige opvanglocaties voor plusminus 30 asielzoekers?

Antwoord

Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) kent geen ondergrens voor de grootte van een opvang. Het is mogelijk om asielzoekers kleinschalig opvang te bieden. Voor het COA is een opvang met minder dan 150 plekken kleinschalig. Ook kleinschalige opvang is altijd maatwerk.

Bij kleinschalige opvanglocaties is de dienstverlening beperkter om de kosten te beperken. Vanaf 100 vluchtelingen is er permanente beveiliging aanwezig. Bij kostenbeheersing speelt mee wat de kosten voor de locatie zijn in totaal, zoals huur, erfpacht en bouwkosten. De dienstverlening aan asielzoekers op locatie is beperkt bij kleinschalige opvang. De vluchtelingen wonen zelfstandiger, omdat er geen vaste begeleiding aanwezig is. Ze moeten voor onder meer voor doktersbezoek, taallessen en juridische zaken reizen naar grootschaliger locaties.

De gemeente kan er ook voor kiezen de opvang zelf te organiseren en exploiteren. Het Rijk financiert de opvang via een normbedrag per asielzoeker per dag. Over de exacte uitwerking van deze regeling overleggen Rijk en de VNG.

Vraag 2 – regionale samenwerking

Wat zijn de mogelijkheden voor samenwerking met regiegemeenten voor opvanglocaties voor asielzoekers en vluchtelingen uit Oekraïne?

Antwoord

Wij staan in nauw contact met de andere gemeenten in de regio Amsterdam Amstelland, onder meer via de Regionale tafel asiel & migratie. De gemeenten doen moeite hun eigen taakstelling te realiseren voor de opvang van asielzoekers vanuit de Spreidingswet per 1 juli 2025. Deze datum hoort bij de taakstelling uit de Spreidingswet.

Geen van de buurgemeenten zit boven haar taakstelling. De gemeenten halen hun taakstelling voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Alleen Diemen komt nu nog plekken tekort, maar zal haar taakstelling begin 2025 halen. Er doen zich daarmee momenteel geen mogelijkheden voor om de taakstelling van Ouder-Amstel te verevenen met andere gemeentes.

Hieronder een korte schets van wat er in deze regio per gemeente speelt.

Diemen

Diemen kan niet met zekerheid zeggen dat er asielopvangplekken gerealiseerd worden in de periode juli 2025 tot februari 2026.

Amstelveen

Amstelveen opent medio januari 2025 een tweede asielzoekerscentrum. Met de opening van deze locatie voldoet de gemeente nog niet aan haar taakstelling. Om aan die taakstelling te kunnen voldoen werkt de gemeente nu aan een derde locatie. Er is een mogelijk geschikte locatie in Amstelveen-Zuid, met bestuurlijk draagvlak. Als dit lukt voldoet de gemeente Amstelveen aan haar taakstelling. Er zijn dan echter geen extra plekken beschikbaar.

Uithoorn

Uithoorn heeft 30 asielopvangplekken. Deze crisisnoodopvang blijft open tot 1 oktober 2025. In Uithoorn zijn vergevorderde plannen om een asielzoekerscentrum te kunnen vestigen. De besluitvorming ligt in november bij de raad. Als deze plannen gerealiseerd

worden betekent dit dat Uithoorn aan haar taakstelling kan voldoen. Er zijn dan echter geen extra plekken beschikbaar.

Aalsmeer

Aalsmeer kan niet met zekerheid zeggen dat er asielopvangplekken gerealiseerd worden in de periode juli 2025 tot februari 2026.

Amsterdam

Amsterdam is druk bezig met het openen van en zoeken naar geschikte locaties voor het opvangen van verschillende doelgroepen vluchtelingen. Op dit moment voldoet de gemeente aan haar doelstelling op te vangen Oekraïense vluchtelingen. Ook verwacht de gemeente tijdig aan haar taakstelling voor het opvangen van asielzoekers te kunnen voldoen.

Overzicht aantallen

gemeente	taakstelling Oekraïners	gerealiseerd Oekraïners	taakstelling asielzoekers	prognose asielzoekers
Ouder-Amstel	47	220	91	30
Diemen	104	88	175	-
Amstelveen	304	456	561	360
Uithoorn	100	149	190	30
Aalsmeer	107	255	211	-
Amsterdam	2.917	3.167	4.479	4.086

Taakstelling Oekraïners is van 1 februari 2024. Binnenkort komt de actuele prognose voor de taakstelling per 1 januari 2025. De peildatum voor gerealiseerde plekken voor Oekraïense vluchtelingen is 24 oktober 2024.

De taakstelling asielzoekers is voor 1 juli 2025, conform de Spreidingswet. De prognose voor asielzoekers is per 1 juli 2025, conform de Spreidingswet. Bovenop deze prognose werken diverse gemeenten aan extra plekken, die naar verwachting niet per 1 juli 2025 open zijn.